

С Т А Н О В И Щ Е

От доц. д-р Светлана Димитрова-Гюзелева

за дисертационен труд на тема: *English for Diplomatic Purposes: Politeness and Formality in Diplomatic Correspondence* („Английски език за дипломатически цели: учтивост и официалност в дипломатическата кореспонденция“)

за присъждане на образователната и научна степен „**доктор**“ в област на висшето образование 2. *Хуманитарни науки*, професионално направление 2.1. *Филология*, научна специалност *Прагматика – съвременен английски език*

на **Катерина Лукова Христовова** – докторант към Катедрата „Западни езици“, Факултет по класически и нови филологии на Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Дисертационният труд на ас. Катерина Христовова *English for Diplomatic Purposes: Politeness and Formality in Diplomatic Correspondence* е пряко свързан с нейния професионален опит като преподавател по английски език на студентите от специалност Международни отношения към Юридическия Факултет на Софийския университет. Този факт дава отражение и върху прагматичната насоченост на изследването ѝ, резултатите от които могат да бъдат директно използвани не само в езиковото обучение на студентите от гореспоменатата специалност и подготовката на младши дипломати и служители от Министерството на външните работи, но от тях могат да се възползват и преводачи, на които се налага да боравят с тази специализирана терминология – в случая визирам най-вече разработения от ас. Катерина Христовова двуезичен глосар с дипломатически термини (в едно с електронното приложение към него за мобилни смарт устройства), който горещо препоръчвам да бъде публикуван в отделно книжно тяло след официалната защита на дисертацията, за да стане достояние на по-широката професионална колегия.

Няколко думи за дисертацията и автореферата към нея. На първо място бих искала да отбележа, че дисертационният труд на ас. Катерина Христовова е разработен под вещото научно ръководство на проф. дпн Лиляна Грозданова, която е утвърден специалист в областта на приложната лингвистика и преподаването на чужд език за специални цели у нас. Написан е на английски език, отличаващ се с прецизност и качество на академичния стил, но за целите на настоящата процедура докторантката е представила автореферат на български език, който адекватно отразява съдържанието на представения дисертационен труд. При прегледа и на двата научни труда не е констатирано наличие на плагиатство – в

обзора на достъпната литература по проблема и при представянето на събрания корпус от емпирични данни за изследването, ас. Катерина Христовова коректно се позовава на изследователите по темата преди нея и на използваните източници.

Дисертацията съдържа 265 страници, в това число двупосочен глосар с дипломатически термини (92 стр.) и 4 приложения, които представят експертната оценка на глосара, илюстрират електронната му версия (приложението *Diplomacy A-Z*) и допълват информацията за статистическата обработка на данните (представена е Тагсет С5 за програмата-тагър CLAWS, използвана за идентифициране на различните класове думи в изследваните текстове). Самата дисертация се състои от шест глави за представяне на резултатите от критичния преглед на литературата по проблема и данните от емпиричното изследване (вкл. увод и заключение, в края на което се правят кратки обобщения за приносите на дисертационния труд), и библиография с използваната литература, обхващаща близо 90 публикации от наши и чуждестранни изследователи по темата, на които докторантката директно се позовава в своята дисертация, както и още 10ина е-източници, които е ползвала при оформянето на своята теза и/или за целите на емпиричното изследване. В текстовата част са включени множество диаграми и таблици за онагледяване на различните теоретични подходи при категоризацията на използвания терминологичен апарат и резултатите от проведеното емпирично проучване на база представителния ексцерпиран корпус от печатни и онлайн материали.

Без да се спирам подробно на съдържанието на дисертационния труд на ас. Катерина Христовова, в настоящето становище ще се опитам накратко да очертая онези негови черти, които смятам за особено успешни и които хвърлят светлина върху научно-изследователските умения на докторантката.

Главна цел на теоретично-аналитичната част от изследването на ас. Катерина Христовова е да очертае проявлението на основните характеристики на речевото поведение в контекста на дипломатическата кореспонденция на английски език – *учтивост* и *официалност* – и да проследи тяхната проекция в събрания корпус от дипломатически документи, чрез които се осъществява писмената комуникация на най-високо дипломатическо равнище (вербални ноти, поздравителни адреси и съболезнователни писма). В обобщение може да се каже, че предметът и обектът на изследването са ясно и точно дефинирани, поставените цели и задачи – реално

постижими, а актуалността и научно-приложната значимост на темата са обвързани с обогатяване на познанието ни за изследваните характеристики на специализирания дискурс на чуждия език (с цел операционализирането им в комуникативни стратегии за придържане към необходимото ниво на официалност и изразяване на учтивост), както и с нарастващото обществено внимание към постигане на ефективно общуване между специалистите в дадената професионална област и адекватната им подготовка за успешно използване на езика на професията. Както бе изтъкнато и по-горе, сред особено ценните приноси моменти на дисертационния труд на ас. Катерина Христозова е и експертно апробирания двупосочен глосар (в книжно тяло и като приложение за Андроид, което позволява да бъде допълвано и осъвременявано от потребителите) на дипломатически фрази и термини, както и често използвани колокации и съкращения, събрани по време на нейната изследователска работа и пилотиран в часовете ѝ по специализиран чужд език със студентите от специалност Международни отношения към Юридическия Факултет на Софийския университет.

В заключение бих искала да отбележа, че предлаганият за разглеждане дисертационен труд на ас. Катерина Христозова е завършен, интердисциплинарен, самостоятелно изготвен и като цяло добре структуриран научен труд, третиращ интересен и актуален приложно-лингвистичен феномен. Направените от мен критични бележки и препоръки в хода на работата на докторантката по него са изцяло взети предвид при редактирането на текста. Убедено смея да твърдя, че значимостта и приносите моменти на дисертацията са безспорни и засвидетелстват изследователските качества на докторантката и уменията ѝ за създаване на научен текст, отговарящ напълно на академичните стандарти.

Няколко думи за десетте публикации на ас. Катерина Христозова по темата на дисертация, от които 3 са написани на български език (една от които е под печат) и 7 на английски. И десетте публикации са самостоятелни разработки на докторантката по темата и представляват доклади от научни форуми, организирани от водещи висши учебни заведения в страната (СУ „Св. Климент Охридски“, ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“, ЮЗУ „Неофит Рилски“) в периода 2016 – 2021 г., публикувани в редактираните научни сборници от съответните форуми. Няма данни за участие на ас. Катерина Христозова в научни конференции в чужбина или публикации в чуждестранни списания с научно рецензиране.

Заклучение

В заключение смятам, че така представеният дисертационен труд на ас. Катерина Христовова на тема *English for Diplomatic Purposes: Politeness and Formality in Diplomatic Correspondence* (в едно с автореферата и публикациите на докторантката по темата на дисертацията) отговаря на необходимите условия за присъждането на образователна и научна степен „доктор“ (а именно проведено е самостоятелно приложно-научно изследване с прилагане на определена методология и е изготвен цялостен научен текст в академично издържан стил), затова препоръчам на уважаемото научно жури да даде положителна оценка на дисертацията и да присъди на Катерина Лукова Христовова ОНС „доктор“ в област на висшето образование 2. *Хуманитарни науки*, професионално направление 2.1. *Филология*, научна специалност *Прагматика – съвременен английски език*.

02.02.2022 г.

Подпис:

/доц. д-р Св. Димитрова-Гюзелева/